

Aan: De Voorzitter van de Tweede Kamercommissie voor Financiën
Datum: 23 juni 2022

Referentie: N5462
Betreft: Visie van de NVB op een vermogenswinstbelasting

Voorzitter,

In de Technische Briefing van 20 juni jongstleden is afgesproken dat de NVB haar visie op een vermogenswinstbelasting schriftelijk nader zou toelichten. Tijdens die Technische Briefing hebben wij aangegeven dat onze leden een vermogensaanwasbelasting uitvoeringstechnisch superieur vinden aan een vermogenswinstbelasting.

In de analyse van de voor- en nadelen van een vermogensaanwasbelasting (VAB) ten opzichte van een vermogenswinstbelasting (VWB) is het kabinet in de Contourennota tot de conclusie gekomen dat gekozen zou moeten worden voor een VAB. Nader onderzoek vindt plaats naar de aard en omvang van liquiditeitsproblemen die kunnen ontstaan bij een VAB. Bij een VAB is de belasting reeds verschuldigd als een belegging in waarde is gestegen ook al is de belegging nog niet verkocht en de waardestijging is geïncasseerd (realisatiebeginsel). Deze problematiek zal zich vooral voordoen bij illiquide beleggingen (o.a. vastgoed) in box 3.

Onze analyse leidt tot de conclusie dat een keuze voor een VWB voor de ketenpartners en onze klanten alleen maar nadelen heeft en geen voordelen.

1. Geen proportionaliteit tussen complexiteit en kosten en het te bereiken doel.

De problematiek van de liquiditeit doet zich niet voor bij de beleggingen in op de beurs verhandelbare effecten en in verhandelbare beleggingsfondsen die de klanten bij hun bank aanhouden. De belastingsschuld die ontstaat door de waardestijging van deze beleggingen kan worden voldaan door de verkoop van een deel van de beleggingen mocht de belastingplichtige over onvoldoende liquiditeit beschikken om de belasting te betalen. Net zoals iedere burger zullen ook beleggers hun liquiditeit moeten managen om hun (belasting-)schulden te kunnen betalen. De problematiek van de liquiditeit speelt dus geen rol bij de beleggingen die door banken en andere ketenpartners (brokers) worden geadministreerd. Terwijl de administratieve systemen die zouden moeten worden gebouwd om de data voor een VWB op gestructureerde wijze bij belastingdienst en klant te krijgen exponentieel toenemen in vergelijking met een VAB. In wezen staan de kosten en de complexiteit van de systemen die zouden moeten worden gebouwd in geen verhouding meer tot het doel dat wordt nagestreefd: een belastingheffing over werkelijk rendement.

In onze industrie worden door partijen twee verschillende systemen gebruikt:

- aan de ene kant zijn er de **transactiesystemen** voor de op de verschillende beurzen uitgevoerde individuele transacties door de brokers;
- aan de andere kant zijn er de systemen voor de **effectenadministratie** bij de banken waarin de posities van een klant op een bepaald moment (bijvoorbeeld jaareinde) worden geadministreerd; de effectenadministratie wordt gebruikt om klanten te informeren over hoe ze erbij staan. Hierin wordt bij

elke transactie de netto positie in een effect bijgewerkt en zijn de losse aankooprijzen per transactie in dat effect niet beschikbaar.

- er zijn vandaag de dag geen systemen die particuliere klanten op gestructureerde wijze informeren over de resultaten die gedurende een jaar zijn behaald op de gedurende dat jaar op de beurs uitgevoerde individuele verkooptransacties; om een systeem te bouwen dat individuele transacties importeert en op gestructureerde wijze rapporteert aan klant en belastingdienst is extreem complex en duur en de kosten daarvan zijn disproportioneel hoog in vergelijking met het te bereiken doel – een heffing over werkelijk rendement. Ook zullen de wetgever, belastingdienst en ketenpartners ten behoeve van de IT-systemen een systematiek moeten uitwerken hoe om te gaan met wat men noemt *corporate actions*. Dat gaat dan over naamswijzigingen of wijzigingen in *ticker symbol* (de afkorting waarmee aandelen op een effectenbeurs worden aangeduid), splitsing van aandelen, dividend in de vorm van bonusaandelen, fusies en overnames, claimemissies en liquidaties.

Daarnaast wijzen wij op het PWC onderzoek naar de praktische uitvoerbaarheid van een heffing op basis van werkelijk rendement van 13 april 2021. Daarin is te lezen dat PWC niet heeft kunnen vaststellen of een VWB uitvoerbaar is voor ketenpartners en dat nader onderzoek nodig is.

2. Er is een extreem dure kostprijsadministratie nodig

Voor de administratie van de kostprijzen van beursgenoteerde aandelen is een systeem van gemiddelde kostprijs de enige optie. Zo'n systeem zal gebouwd moeten worden en moeten worden onderhouden. Dat is extreem duur. Iedere dag zal voor iedere klant voor iedere transactie berekend moeten worden of de gemiddelde kostprijs van een positie in aandelen is gewijzigd. Klanten zullen die rekensommen ook willen krijgen; sommigen ten behoeve van hun fiscale planning.

3. Buitenlandse financiële instellingen hoeven de benodigde data niet aan te leveren

Op de Nederlandse markt voor financiële diensten hebben buitenlandse aanbieders die werken met een Europees paspoort een niet te verwaarlozen marktaandeel. Deze partijen zijn gevestigd in een lidstaat van de Europese Unie, staan aldaar onder toezicht en hebben een Europees paspoort waarmee zij in de landen van de EU hun diensten mogen aanbieden aan particuliere beleggers. De inhoud van de rapportages die deze partijen moeten aanleveren ten behoeve van de belastingheffing wordt geregeld in de zogenaamde Common Reporting Standard – dat is een Europese richtlijn. Volgens die richtlijn moeten gerapporteerd worden:

- het saldo of de waarde van de rekening aan het eind van het kalenderjaar
- indien het een bewaarrekening betreft: 1° het op die rekening bijgeschreven totale brutobedrag aan rente, totale brutobedrag aan dividenden en totale brutobedrag aan overige inkomsten gegenereerd met betrekking tot de activa op de rekening gedurende het kalenderjaar; 2° de totale bruto-opbrengsten van de verkoop, terugbetaling of afkoop van financiële activa;
- indien het een depositorekening betreft: het totale brutobedrag aan rente dat is gestort of bijgeschreven op die rekening gedurende het kalenderjaar.

Afgezien van de timing van de aanlevering van deze data sluiten die data wel aan bij de heffing van een VAB, maar ontbreken de relevante data rond kostprijs van de verkochte beleggingen die nodig zijn voor een VWB.

4. Een VWB is moeilijk in te bouwen in de Vooraf Ingevulde Aangifte (VIA)

Om voor de burger de gegevens die zijn opgenomen in de VIA herkenbaar te houden zal het Financieel Jaaroverzicht moeten worden uitgebreid met een overzicht van de in het betreffende jaar uitgevoerde individuele verkooptransacties, de opbrengst en de toegerekende kostprijs van de verkochte stukken. Die data zullen voor de burger ook eenvoudig herkenbaar in de VIA moeten

worden ingebouwd. Wij hebben grote twijfels of zoiets haalbaar is. Wij kennen geen land met een VWB in de Vooraf Ingevulde Aangifte.

5. De burger heeft geen inzicht in de werkelijke financiële positie

Specifiek voor een VWB komt de vraag op of en zo ja hoe je de burger zou kunnen informeren over de zogenaamde belastinglatenties die toerekenbaar zijn aan de individuele posities in aandelen en aan de gehele portefeuille. Immers zonder inzicht in de belastinglatentie heeft de burger geen inzicht in hoe zijn of haar financiële positie werkelijk is. Voorbeeld: een belastingplichtige die in 2019 een aandeel Apple heeft gekocht voor \$ 40 en waarvan de koers op jaareinde \$ 140 bedraagt zal bij verkoop van het aandeel voor \$ 140 over \$ 100 vermogenswinstbelasting moeten betalen (stel tarief 31% dan is dat \$ 31/ € 29). Bij die beurskoers per jaareinde is de belastinglatentie op dat aandeel dan € 29. Maar er kunnen ook aandelen in de portefeuille zijn opgenomen waarvan de koers is gedaald. Op die posities kan de belastinglatentie negatief zijn. De belastinglatentie over de gehele aandelenportefeuille is gelijk aan de optelsom van de positieve en negatieve latenties op alle individuele posities. Kortom, bij een VWB voor liquide beleggingen kan de burger eigenlijk geen goed inzicht krijgen in hoe de vlag erbij hangt vanwege de invloed van de belastinglatenties op de aandelenposities en de dagelijkse verandering daarvan als gevolg van de wijzigende beurskoersen. Bij overboekingen tussen banken zullen dergelijke latenties ook meegegeven moeten worden anders wordt het al gauw zeer aantrekkelijk om posities over te boeken zonder realisatie bij bank A om vervolgens weer met een schone lei te beginnen bij bank B.

6. De systemen van de ketenpartners zullen op elkaar moeten aansluiten

In de huidige systematiek van de VIA sluiten de systemen van iedere individuele ketenpartner aan op die van de belastingdienst. Bij de invoering van een VWB zullen de systemen van de banken ook op elkaar moeten aansluiten. Dat is een majeure operatie maar wel nodig om voorzieningen te hebben voor situaties waarin een klant van bank of vermogensbeheerder wisselt. De voor de klant fiscaal relevante data mogen dan niet verloren gaan. Dat geldt ook voor bepaalde gebeurtenissen die zich kunnen voordoen zoals samenwonen, trouwen, scheiden, immigreren, emigreren en overlijden. Dit vereist compleet nieuwe interactieprocessen die moeilijk 100% sluitend zijn te krijgen.

7. De aandacht verschuift van verstandig beleggen naar optimale taxplanning

Bij een VWB komen er meer mogelijkheden voor taxplanning door het optimaliseren van het tijdstip van realisatie winsten en verliezen. Teveel aandacht voor fiscaliteit in het beleggingsbeleid van onze klanten ten koste van verstandige beleggingsbeslissingen is maatschappelijk niet gewenst.

8. Het aanbod van beleggingsfondsen voor Nederlandse beleggers zal afnemen

Om te voorkomen dat beleggers in het systeem van de VWB onbedoeld uitstel van belastingheffing creëren door beleggingen in fondsen onder te brengen (in plaats van ze zelf direct te houden) en het belang in het fonds niet te verkopen, kennen veel landen anti-misbruikregels voor beheerders van beleggingsfondsen. Die anti-misbruikregels leggen rapportageverplichtingen op aan beheerders die fondsen aanbieden aan particulieren. Voor aanbieders van beleggingsfondsen kan die rapportageverplichting – vanwege de kosten en risico's – als een rem werken op het aanbieden van hun fondsenpalet in landen met een relatief kleine marktomvang.

9. Potentiële arbitrage met box 2 kan gemitigeerd worden door een waarderingsregel

In de literatuur wordt gewezen op de relatie tussen Box 2 en Box 3 en de mogelijkheid dat bij de invoering van een VAB, beleggers hun toevlucht zouden kunnen zoeken in de BV. Bezien zou kunnen

worden of deze mogelijke prikkel tot arbitrage kan worden gemitigeerd door middel van een wettelijke waarderingsregel voor liquide beleggingen die worden gehouden door BV's met Box 2-aandeelhouders.

10. Bij de keuze voor een VWB is een ingangsdatum 1.1.2025 niet haalbaar.

Zowel vanuit de optiek van de te ontwikkelen wetgeving als vanuit de optiek van de uitvoering en de te bouwen IT-systemen is een ingangsdatum van 1 januari 2025 niet haalbaar.

| www.nvb.nl